

Redacțiunea Administrativă
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Borșiori nefrancați nu se pri-
mesoc. Manuscrise nu se re-
trimis!

Birourile de abonații:
Brașov, piața mare Nr. 22

Inserate mai primesc în Viena
Karl Hofmann, Schönbach, Alois
Bernoldi, M. Duka, A. Oppold, J. Gold-
berger în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Meiss, Robert Bernat
în Frankfurt: G. L. Dornbe; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garni adă pe o colônă 6 or.
și 80 cr. Simbra pentru a pu-
blicare. Publicați mai dese
supă tarife și învoială.

Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LIV.

„Gazeta” este în fă-care di.
Abonamente pentru Austria-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și strălinate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se primumără la toate ofelele
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajului I., pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusa în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună esemplară 5 or. v. a. sau
15 bani.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 82.

Brașov, Joi 11 (23) Aprilie.

1891

Brașov, 10 Aprilie v.

Înainte cu vre-o două săptămâni vorbindu de prigonirea gimnasiului român din Năsăud, am apelat la trații noștri Năsăuden, ca să iasă odată din apatia lor și să ne scotă din nedumerirea, în care ne-a adus tăcerea lor de până acum, în grava cestiune a gimnasiului năsăudean.

Ca un ecou la cuvintele acestea ale noastre, primim următoarea corespondență, pe care pentru importanța ei, o publicăm în fruntea foiei:

Din granița dela Năsăud, Aprilie 1891.
Onorabilă Redacțiune! Ca unul, care nu m'am ocupat cu scrieri pentru publicistică, Vă rog, dispensați-mă dela o corespondență mai lungă și detaliată. Totu ceea ce pot face în interesul binelui public al nostru este, că Vă trimiț cu ocaziunea această materialul, de care D-vostre se binevoiți a Vă folosi la proxima ocazi în prețuitele colone ale bătrânei și valoroșei noastre „Gazete”. Sunt pe deplin convins, că încât privește existența gimnasiului din Năsăud, veți judeca acest material numai din punctul de vedere al dreptății, dându fă-căruia partea ce i-se cuvine.

Un adevărat corespondent al D-Vostre nici că ar pute serie în mod curat obiectiv, fără ca să nu arate cu degetul asupra unor anumite persoane, în cari grănițerii și-au pus, în deosebite timpuri, deplina lor încredere. — Se dice, că *nomina sunt odiosa!* Ear amintind numele neputincioșilor știu, că îndată vor sări mameleci întru apărarea leproșilor. Despre acesta m'am convins într'un lung șir de ani, vedându adecă, cum contra aceluia, care scria de pe la Năsăud adevărul, săriau simbriașii mameleci,

ca să învelască și să ascundă rana, care ne durea și care se lăția cu vehemență pe corpul nostru.

Unde sunt astăzi acei simbriași? Și ore cum se face de nu-și ridică astăzi glasul, când vedu uscându-se și vestețându-se cea mai scumpă floare, ce am avut, floare uscată chiar cu lacrimile lor? Astăzi acei simbriași se șterg pe frunte și-și acoperu fețele, ca să nu-i putem nici cunosce, nici descoperi.

Aceia, cari mai înainte serbătoriau *minciuna*, astăzi trebuie să se îmbrace în sac și cenușă, ascundându-se de ochii lumii, care iubesc și se luptă pentru adevăr.

Nutresc însă firma convingere, că astăzi numai cel mai nerușinat om de pe la noi ar fi în stare să mai apere ceea ce se apăra până mai ieri, adecă *minciuna*. Și asta, pentru-că astăzi, când noi băștinașii români grănițerii nu mai avem nici păduri, nici pășuni, nu mai avem nici fonduri, nici școle, cine dintre noi ar fi acela, care să mai cuteze a ne îmbăta cu apă rece? Cine ar mai puteza să susțină, că *avem*, ceea ce ni-s'a *luate* chiar cu consimțământul celor puși, sau impuși nouă, ca fruntași?

Or și cum s'ar suci și svêrcoli unii, totuși un lucru e mai pe sus de ori și ce îndoială, și anume: că din momentul în care d-lu Ioan Ciocan—cavaler—*a fost impus* ca conducătorul afacerilor fondurilor prin fostul pașă Banffy, de atunci reul și pericolul a venit peste noi ca un torent. — Unde în lume s'a mai vedu și auditu, ca un om, care pe hârtia subscrie, ca „președinte” al comisiunii și al comitetului fondurilor grănițărășci, toate protestele făcute în contra actelor ilegale ale guvernului, să fiă de-

corat pentru „merite”? Nici Ja-ponesii n'ar pute crede, ca guvernul să fiă de acord cu actele unui om, care-l combate!? Care guvern din lume recompensă pe adversarii săi? Acesta o poate face numai guvernul unguresc și numai cu cavalerul Ciocan.

De aici se începe reul! Imi permitu acuma modesta întrebare: D-le cavaleru, ai primitu această titlu, der pentru ce fel de merite? Crucea de cavaleru, ce o porți, ni-s'ar părea crucea, pe care sunt răstignite drepturile noastre grănițărășci. Nimeni nu-ți invidiază nici crucea, nici titlu, der vai! noi plângem, vedându, că sub conducerea D-tale, limba noastră strămoșescă, limba noastră dulce, se isgonește din gimnasiul nostru ridicat de noi cu multe sudori de sânge! Acest sânge strigă și va striga tot-deuna răsplătire la ceruri.

Dicându-le acestea în trecutu și cu multă durere, m'ași bucura decă ași ști, că d-lu Ciocan nu se va simți întru nimic lovit, fiindcă nu persoana d-sale este atinsă, ci interesele noastre grănițărășci, cari nu sunt numai de pe o și pe alta și nici nu pot fi escamotate în interesul unei clice, sau al unui singur om. Căci acolo, unde au dreptul de a vorbi aproape 60,000 fii de grănițerii, un singur om dispăre ca o stea în univers. Și pe cum stea de stea se deosebesc, tocmai așa și eu mă deosebesc de d-lu Ciocan; er ceea ce putem avé astăzi comun, este întrebarea: care simțim cu mai multă amărăciune durerea, ce ne apasă inimile și sufletele?

Eu așa cred, că mergendu dintr'o casă grănițărășcă în alta și împărtășindu descendenților grănițerii sdrobitorul ordin al ministrului Csaky, fiecare s'ar cutre-

mura în întreaga lui ființă și ar întreba: *der unde sunt domni noștri crescuți cu banii noștri?*

Unde sunt?... Și-au uitat de datoriă; e stinsu din ei nobilul sentimentu de-a apăra cu bărbăție memoria, lupta și sacrificiile mari ale vechilor grănițerii, cari și-au trasu bucătica dela gură și au jertfit'o pentru nisce pitici, cari nu știu aș, decât să-și bată pieptul și să strige: *ticăloșii de noi...!*

Să ne aducem aminte și să nu uităm de entuziasmul dela 1863, când cu toții în vestminte serbătorești am asistat la deschiderea gimnasiului român gr. cat. din Năsăud. Să nu dăm uitării pe cei ce în veci s'au făcut vrednici de amintirea noastră: neuitații Basiliu Nașcu învățătoru, Gregoriu Moisil vicaru, Tanco locotenent, V. Petri învățătoru, Căpitan Purceil și pe cei mulți alții, cari asemenea albinelor strguicioșe construiau fagurii viitorului nostru grănițărășcu. Aceștia au adunat miera, pentru ca astăzi alții să sugă, asemenea unor vespî, din celule îmbogățite cu suc de multu preț.

Gimnasiul nostru s'a deschis la 1863 cu limba română și în limba română. Tinerimea noastră a alergat la acest aședământ cultural român din multe părți ale patriei. La 1870 s'a făcut primul examen de maturitate; er de atunci și până astăzi totu românesce s'a propus în acest gimnasiu.

La 1871 s'a aprobat „Instrumentul fundational”, s'au elaborat statute și și-au dat omenii totă silința, ca să asigureze existența și caracterul românesc al acestui institutu.

Anul 1879—80 însécade asupra noastră ca un blăstem, căci în el se începe o nouă ără, așa

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(3) CĂPITANUL DODERO.

Novelă, de I. Barilli.

Marea se rescotea grozav. Valurile verzi întunecate, ce veniau spre noi, erau încronate de spume, er abisurile, ce-și căscău gura și ne amenințau cu înghițire ne făceau situațiunea și mai înfricoșătoare. Noi, cei din luntre, pe lângă cea mai mare încordare ne luptam ore întregi cu valurile și totu noi am fost cei din urmă, cari ne-am depărtat de lângă nenorocita corabiă. Mi-am luat rămas bun dela căpitan cu o ultimă privire și l'am observat, că cu ochi triști se uita la vasul său. Era dureros a te uita la „Stella del mare” în urma ei, cu ventrele sfășiate și părăsitate de omen, ea sêmăna cu o colibă descoperită, desolată și nelocuită, din pustie. Cufundată deja pe jumătate, ea undula pe de-asupra valurilor fără de conducători, mișcându-se în toate părțile, ca omul, care e în ajun de a căde.

Pentru ca să nu trebușcă a ne lupta așa de mult în contra curenților, ni-am îndreptat luntrea spre sud-ost. Direcția această era singura, pe care puteam să progresăm în mijlocul vi-

forului, nu aveam însă speranță de-a ajunge la uscat, decât abia după o cale, pe care cu puterile noastre storse, cu puțină proviziă, ce-o aveam, și cu vasul slăbit, în care ne aflam, era imposibil s'o percurgem. Sincer mărturisindu, fôr puțină speranță de scapare aveam și eu și soții mei.

Veni noștea, un vânt rece ne isbia în toate părțile, valurile umpluseră undulătore noastră barcă cu o mare cantitate de apă, pe care a-o scote ne-a costat, dșu, nu puțină ostenelă. Mai jalnică fi însă dimineața următoare, când cârmaciul, după ce își aruncă privirea spre furișă mare, strigă de-odată.

— „Ce-am dșu?”

— „Ce s'a întâmplat?” întrebai tremurând.

— „Presimțulu meu trist cu privire la corabiă s'a implinit. Vasul a dispărut din câmpul vederii cu omen și cu totu ce era pe el.”

— „Ce spui?... Așa este, nu mai vedu nimic. Sărmanii marinari!”

— „Da, sărmanii marinari! Cum se siliau care de care să urce în vasul mai sigur; atunci nu gândiau, că se luptă pentru sicriul lor. Și căpitanul Fantasia! Cel puțin elu va fi sărit de

bună voiă între valuri, ca să-și dea nobilul suflet în apropierea iubitei sale corăbii... Domnule căpitan, să înălțam un „de profundis” cătră puternicul Dumneșu pentru mântuirea sufletescă a bieților omeni. Marinarul se scie ruga pe mare!...

Am cetit în opul unui vechiu scriitor, că pe primul Dumneșu l'a născut frica; onore Dumneșeirii, în care imi pun încrederea mea fără de margini, der abia de mă pot îndoi în cuvintele de mai sus. Religia mării este o superstiție: fă-care sfânt din cer și fie-care vergură cerescă este onorată în diferite feluri, după felul marinarilor din diferite ținuturi, der decă acele sante promisiuni, ce se fac în ziua pericolului, s'ar implini, atunci de șee-ori atâtea mine de argint și de aur n'ar fi în stare să producă tesaurii promiși. Reintorcându-mă la tristul „de profundis”, vă spun, că acesta a fost o scenă atât de pătunțore, încât nu voi fi în stare s'o uit, până la mormentu. Rugăciunea înălțată pentru nenorocii noștri frați, mări și mai mult serioșitatea serbătoreșcă a situațiunei noastre desperate. Vântul, ce șuera, cum și marea superbă și urlătoare, părea, că

ne dice: „Rugați-vă, rugați-vă, căci mâne, când cel din urmă vaetă se va deslipi de pe buzele vostre, nimeni nu va fi, care să se roge pentru odihna eternă a rămasițelor vostre!”

— „Bravi copii!” am dșu după sfârșitul rugăciunei, „la asta trebuie ou-ragiu, încredere în Dumneșu și silința de a ne ajuta noi înșine în primejdiă. Dără nici viforul acesta nu va ține vecinic și decă vom ajunge norocoși sub gradul dela Valparaiso, Dumneșu ne va trimite pe ingerul său mântuitor, care ne va îndrepta pe o sigură cărare.”

Trei zile ne-am svircolit în oce și în colo fără de nici o țintă; omenii s'au ostenit și pe întinderea mării nu vedeam nici măcar umbra ventrelelor corăbiei mântuitoare. Pe timpul acela era fôrte rară navigarea pe Oceanul pacific; înzadar umblau privirile noastre scrutătoare în oce și în colo, căci nu vedeam alteva, decât valurile, cari se lungiau în infinit și pe deasupra cărora cerul înorat se apăsa cu un vâl de plumb.

În noștea a patra din trista noastră călătorie, atențiunea marinarilor a fost atrasă de un fenomen caracteristic.

Cursul pietei Braşovului.

din 22 Aprilie st. n. 1891.

Table with exchange rates for various currencies like Banconote românești, Argintă românească, Napoleon-d'or, etc.

Cursul la bursa din Viena.

din 21 Aprilie a. c. 1891

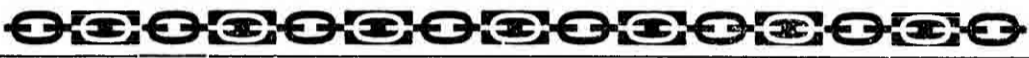
Table with stock market data including Renta de aur, Renta de hârtie, and various bonds.

Advertisement for Iosif Csik, featuring medals from Vienna 1873, Budapest 1885, Esseg 1889, N.-Palanka 1887, and London 1878. Text describes a Portland-Cement factory.

Avisul d-loru abonati!

Text regarding subscription renewals and administrative notices for the newspaper.

Advertisement for a villa for rent in Braşov, mentioning features like garden, water, and location.

Advertisement for Iosif Jakab, a lawyer, with contact information and office address.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1890.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Fredeal, etc.), train types, and departure/arrival times.